

Verstandelijke beperkingen

Signaleren

In de signaleringsfase worden de gedragssymptomen in kaart gebracht. De screening begint met een globale inventarisatie van beperkingen in het verstandelijke en adaptief functioneren en in de conceptuele, sociale en praktische domeinen. Screeningslijsten en een goede samenwerking tussen ouders, school en betrokken professionals kunnen bijdragen aan het vroegtijdig signaleren van problemen en mogelijke overschatting bij een LVB.

Diagnostiek

Bij een vermoeden van een LVB wordt in de diagnostiek gebruik gemaakt van een combinatie van een intelligentieonderzoek (in kaart brengen verstandelijke functioneren) en een onderzoeksinstrument waarbij het adaptief functioneren in kaart wordt gebracht. Om bijkomende problematiek te kunnen vaststellen kunnen de diagnostische instrumenten vanuit de betreffende zorgpaden afgenomen worden.

Behandelinterventies

Basisvoorwaarden

Allereerst dient helder te zijn in welke mate er sprake is van een verstandelijke beperking en welke zorg(zwaarte) noodzakelijk is voor de jeugdige en zijn of haar gezin. Indien er sprake is van een grote zorgvraag welke meer neigt richting structurele begeleiding en ondersteuning, zijn er andere organisaties welke hierin meer gespecialiseerd zijn, zoals Ambiq, Pluryn en Aveleijn. Binnen het multidisciplinaire team kan besproken worden in hoeverre DOPPA zorg aan de zorgvraag van de jeugdige kan voldoen of dat doorverwijzing noodzakelijk is. De behandeling voor jeugdigen met een verstandelijke beperking wordt met name gericht op hun (adaptieve) vaardigheden en dagelijkse omgeving. Het is belangrijk om binnen algemene (geprotocolleerde) behandelingen aanpassingen te doen om deze meer aan te sluiten op de jeugdige met een verstandelijke beperking (geprotocolleerd maatwerk).

Behandelinzet

Onderstaand de behandelmogelijkheden binnen DOPPA zorg, aanbod wordt op individuele client afgestemd.

Psycho-educatie

Voorlichting en educatieve interventies om cliënten (en hun systeem) te informeren over hun aandoening en over de behandeling.

Behandelinterventies

Vaktherapie: Psychomotorische therapie, dans- en bewegingstherapie of speltherapie (meer non-verbaal) – veelal gericht op bijkomende klachten m.b.t. o.a. emotieregulatie, angst of zelfbeeld.

Gedragstherapie en cognitieve gedragstherapie (C)GT; met name bedoeld voor bijkomende problemen; waarbij gebruik wordt gemaakt van ervarend leren, modelleren en visuele hulpmiddelen.

Mediatietherapie – behandeling via systeem- of oudergesprekken.

Gezinsbehandeling: eventuele ambulante gezinsbehandeling of ondersteuning om ouders in de thuissituatie te ondersteunen in dagelijkse situaties.

Oudergesprekken systeemspecialist: In deze gesprekken ligt de nadruk op de relatie van ouders en de rol van het ouders zijn, in relatie met betrokken kinderen.

De behandelinterventies die worden toegepast zijn gericht op het herkennen, inzicht geven en het bieden van verandermogelijkheden in patronen, posities, dominante opvattingen, regels en verhoudingen binnen de (gezins)relaties.

Nazorg

Een kind of jeugdige met een verstandelijke beperking is veelal meer afhankelijk van een goed ondersteunend systeem. Ten einde van de behandeling dient daarom zorgvuldig afgestemd te worden, met de jeugdige en alle betrokkenen, in hoeverre de jeugdige en of het gezin voldoende in staat is zelfstandig te functioneren en om kan/ kunnen gaan met de facetten voortkomend uit de verstandelijke beperking. Afbouw kan geleidelijk worden vormgegeven om zo zelfstandigheid geleidelijk aan op te bouwen.

Indien er voor de langdurige termijn begeleiding of ondersteuning nodig is (langer dan 6 maanden, ofwel blijvende/ structurele ondersteuning), kan besloten worden de jeugdige te verwijzen naar een andere instantie gespecialiseerd op dit gebied.

Betrouwbare informatie/ patiëntenverenigingen

www.kenniscentrum-kjp.nl/professionals/dossiers/licht-verstandelijke-beperkten-lvb/

www.nji.nl/licht-verstandelijk-beperkte-jeugd/richtlijnen

[Oudervereniging Balans](http://www.balansdigitaal.nl) – platform voor heldere informatie en kennis/ belangenbehartiging en kennisuitwisseling onderling (ouders en professionals) - www.balansdigitaal.nl

Aandachtsfunctionaris: Berber Smit – GZ-psycholoog

Leerstoornissen

Signaleren

In de signaleringsfase worden de gedragssymptomen in kaart gebracht.

Bij het vermoeden van een specifieke leerstoornis en de signalering hiervan, is school een zeer belangrijke informatiebron. Didactische evaluaties en signaleringstoetsen vanuit het leerlingvolgsysteem kunnen onderdeel zijn binnen de screening van leerstoornissen. Hierbij is tevens een schoolanamnese van belang. Er zijn een aantal signaleringslijsten beschikbaar bij DOPPA Zorg.

Diagnostiek

Binnen DOPPA zorg wordt er geen specifieke diagnostiek gedaan op het gebied van leerstoornissen, gezien er onvoldoende expertise en testmateriaal aanwezig is. Wel is het mogelijk dat er vermoedens naar voren komen tijdens een diagnostisch proces. Wanneer hier sprake van is kunnen dan, de hiervoor beschreven, screeningsinstrumenten worden afgenomen om hier meer zicht op te krijgen. Op basis van deze screeningsinstrumenten kan geen leerstoornis vastgesteld worden, maar er kunnen wel sterke vermoedens aanwezig zijn. Voor vervolgdagnostiek zal moeten worden doorverwezen naar een gespecialiseerde setting.

Behandelinterventies

Basisvoorwaarden

Binnen DOPPA zorg is geen specifiek behandel aanbod gericht op leerstoornissen. Wel kan er, indien er sprake is van comorbiditeit, binnen DOPPA zorg behandeling gericht worden op andere problematieken of psychiatrische stoornissen, welke als primaire diagnose naar voren gekomen zijn, én/of klachten voortkomend uit leerstoornissen (zoals bijvoorbeeld een laag zelfbeeld of angsten omtrent school). Voor dergelijke klachten wordt verwezen naar andere zorgpaden die aansluiten bij deze klachten. Indien een cliënt zowel binnen DOPPA zorg als bij een andere organisatie behandeld wordt, is onderlinge afstemming van groot belang.

Nazorg

Voor passend zorgaanbod op het gebied van specifieke leerstoornissen kan er verwezen worden naar andere instanties met expertise gericht op leerstoornissen.

In geval van afsluiten dossier is van belang goed oog te hebben voor afstemming met school (zijn ze voldoende toegerust), ouders en eventuele andere betrokken gespecialiseerde setting.

Betrouwbare informatie/ patiëntenverenigingen

www.kenniscentrum-kjp.nl/professionals/dossiers/dyslexie-dyscalculie

Oudervereniging Balans – platform voor heldere informatie en kennis/ belangenbehartiging en kennisuitwisseling onderling (ouders en professionals) - www.balansdigitaal.nl